

SOTKA Luke

**Kosteikkotutkimusten tuloksia ja
ennallistamisen esiselvitys
riistalintujen näkökulmasta**

Sotka-päivä, 30.3.2026

Andreas Lindén

Kuva: Andreas Lindén

Kahden projektin tulokset

- **SOTKA Luke (2020–2024)**
  - Työpaketti 1: Rakennetut kosteikot – kestävää luonnon hoitoa?
  - Työpaketti 2: Rakennettujen kosteikkojen kehitys ja toiminnallinen pitkäkestoisuus
  - Työpaketti 3: Soiden kunnostustoimien vaikutukset riistalintuihin
- **MMM:n toimeksianto ennallistamisen vaikutuksista riistalintuihin (2025)**
  - **Osin SOTKA Luken aineistojen jatkoanalyysinä**, osin kirjallisuuskatsaus
  - Kosteikkojen perustamisen odotettua vaikutusta mallinnetaan habitaatin soveltuvuuden/laadun sekä taustamuuttujien perusteella.
  - Pohjois-Pohjanmaan riekkolaskennat 2021–2023. Riekkotiheys suhteutetaan ennallistetun alan määrään ja ympäristön habitaattijakaumaan.
  - Metson, teeren ja pyyn osalta habitaattipreferenssien arviointi kirjallisuuden perusteella

Työpaketti 1

Suomen Riista 68: 24–40 (2022)

Rakennettujen kosteikkojen pitkän aikavälin hoitajuus

Jani Pellikka, Juha Hiedanpää, Andreas Lindén & Tuomas Seimola

Photo: Jani Pellikka

Liki vuosikymmenen sitten eri puolilla Suomea toteutettiin 48 rakennettua kosteikkoa Kotiseutukosteikko Life+ -projektin tuella. Sen toimintamalli oli yhteistoiminnallinen ja maanomistajalähtöinen. Perustamisen yhteydessä kartoitettiin tuoreeltaan toteuttajien perustamiskokemuksia ja odotuksia kosteikon kehitymisestä. Tässä artikkelissa kuvataan toteuttajien kokemuksia nyt, kun vuosikymmenen kosteikon hoitoa on takana, ja uusien kosteikkojen perustaminen on jatkunut SOTKA-hankkeen puitteissa.

Haastatteluihin pohjaava tutkimus

Mitä?

- Toteutettiin vuosien 2021–2022 haastatteluihin pohjaava ja uusia hypoteeseja luova esitutkimus

Kohteet

- Yksityishenkilöiden, yhteisöjen, yritysten kohteita Etelä-Suomessa
- Noin vuosikymmen aikaisemmin perustettujen Kotiseutukosteikko Life+ kosteikkokohteiden toteuttajille ja/tai nykyisille hoitajille

Tutkimuskysymykset

- Millainen ja miten motivoitunut toimijuus on kannatellut vuosikymmenen mittaista kosteikon hoitoa?
- Millaisia kokemuksia kertynyt?
- Miten seuraavan vuosikymmenen kehitys nähdään?

Rakennettujen kosteikkojen pitkän aikavälin hoitajuus

Sisäistä ja ulkoista motivaatiota osana hoitajuutta:

- Hyödyntäjäjyötä
- Hyväntekijyötä lähipiirille ja vieraille sekä kosteikkolajeille
- Riippumattomuutta
- "Vääränlaisen" kehityksen torjuntaa
- Oppimista, kokemuksen kasvua ja kiintymistä

Maanomistajavetoinen Public-private-partnership –malli näyttää tuottavan hyvin kustannusvaikuttavia kohteita.

Työpaketti 2

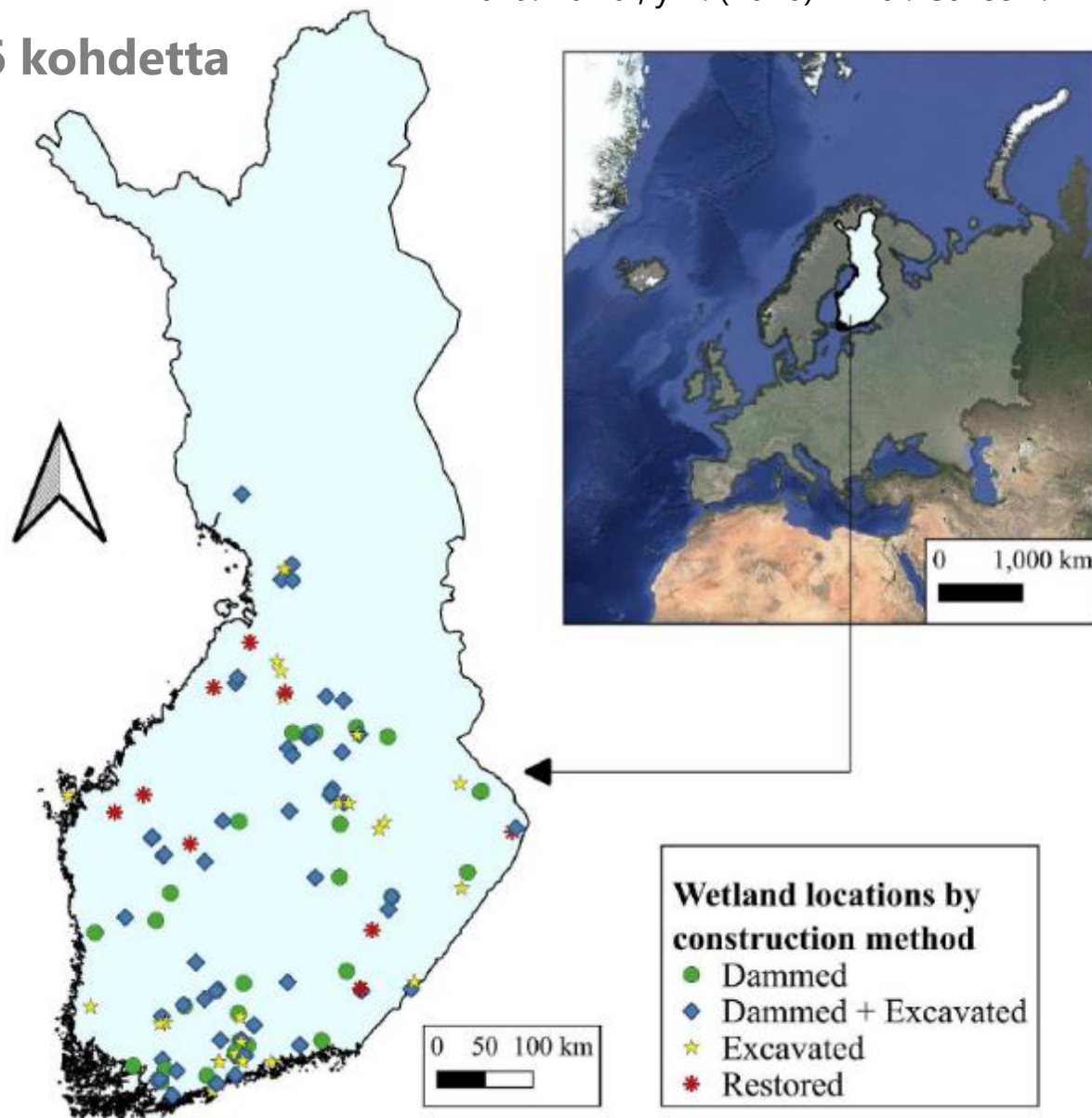

Kuva: Andreas Lindén

Tutkimus ja seuranta rakennetuilla kosteikoilla

- Rakennettujen kosteikkojen kehitys ja toiminnallinen pitkäkestoisuus
  - Sorsien parimäärän ja tuottavuuden sukessio
  - Linnuston monimuotoisuus
  - Lajien väliset suhteet: särki- ja petokalat, vesiselkärangattomat, lokkilinnut
- Yhteistyö Turun Yliopiston kanssa:
Prakhar Rawal & Toni Laaksonen
- Voiko kosteikoilla kompensoida menetettyjä luontoarvoja?

146 kohdetta

Kuva: Rawal, ym. (2026) – *Biol. Conserv.*

Vaihtelua kohteiden välillä

- **Habitaatti**

- Metsä
- Pelto
- Suo
- Turvetuotantoalue

- **Toteutustapa**

- Patoamalla
- Kaivamalla

- **Ominaisuudet**

- Pinta-ala, saarekkeisuus
- Ravinnepitoisuus
- Ikä

Rawal, ym. (2026): Rakennettujen kosteikkojen piirteiden merkitys

Biological Conservation 314 (2026) 111669

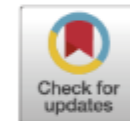
Contents lists available at [ScienceDirect](#)

Biological Conservation

journal homepage: www.elsevier.com/locate/biocon

Designing for diversity: Wetland ageing and habitat features at multiple scales influence the use of constructed wetlands by breeding waterfowl

Prakhar Rawal ^{a,*} , Toni Laaksonen ^a , Ineta Kačergytė ^b , Tuomas Seimola ^c ,
Veli-Matti Väänänen ^d, Andreas Lindén ^c

^a Department of Biology, University of Turku, 20014, Turku, Finland

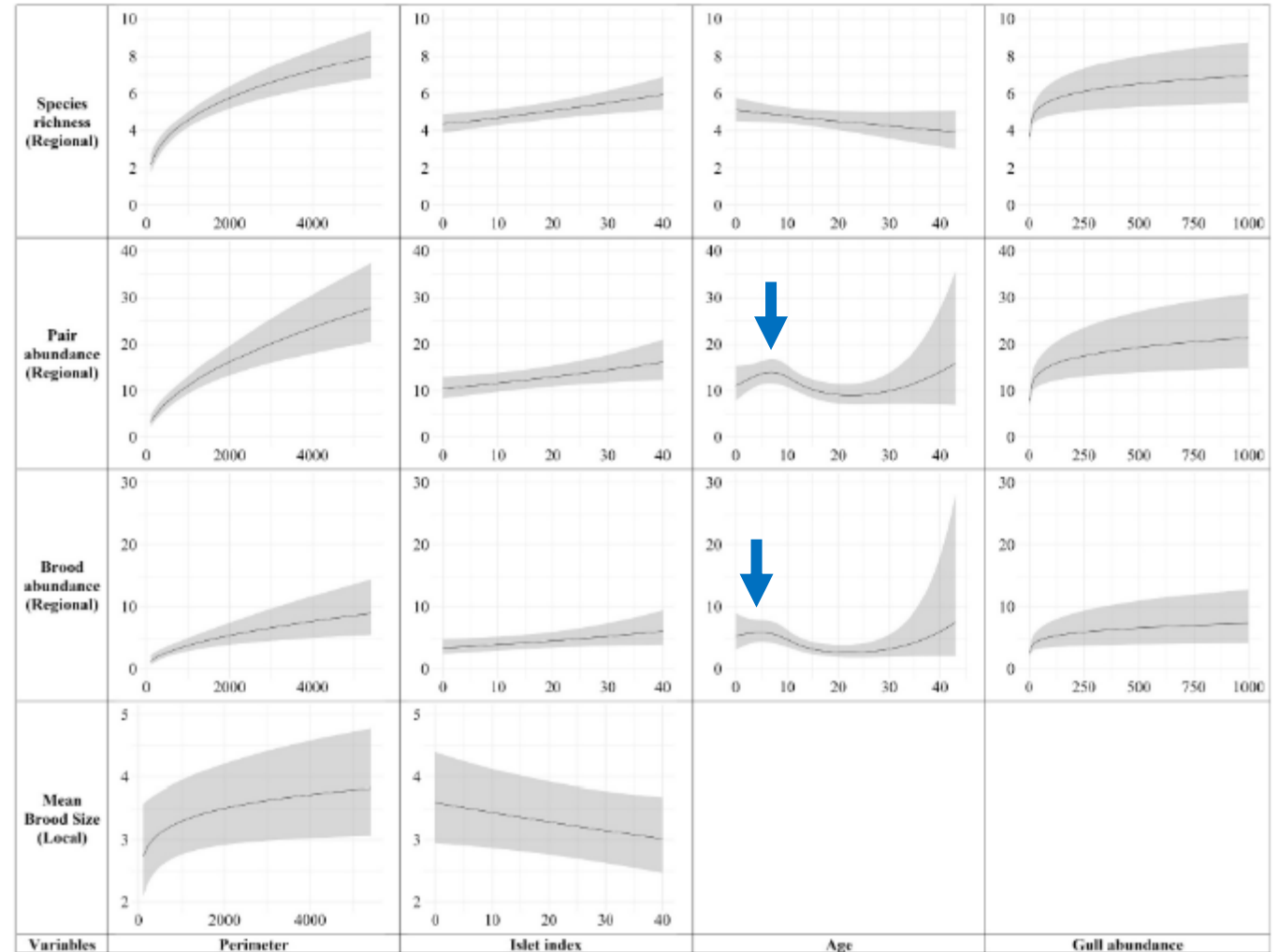
^b Department of Ecology, Swedish University of Agricultural Sciences, 750 07, Uppsala, Sweden

^c Natural Resources Institute Finland, 00791, Helsinki, Finland

^d Department of Forest Sciences, University of Helsinki, 00014, Helsinki, Finland

Rawal, ym. (2026): Rakennettujen kosteikkojen piirteiden merkitys

- **Kosteikon suurempi koko lisää** vesilintujen lajimäärää, parimäärää, poikuemäärää ja poikuekokoa
- **Saarekkeisuus lisäsi** lajimäärää, parimäärää ja poikuemäärää; mutta vähensi poikuekokoa
- **Kosteikon iän myötä pienenee** lajimäärä, **parimäärällä huippu 7 vuoden iässä ja poikuemäärällä 4 vuoden iässä**
- **Lokkien määrä lisää** lajimäärää, parimäärää ja poikuemäärää

Rawal, ym. (2026): Rakennettujen kosteikkojen piirteiden merkitys

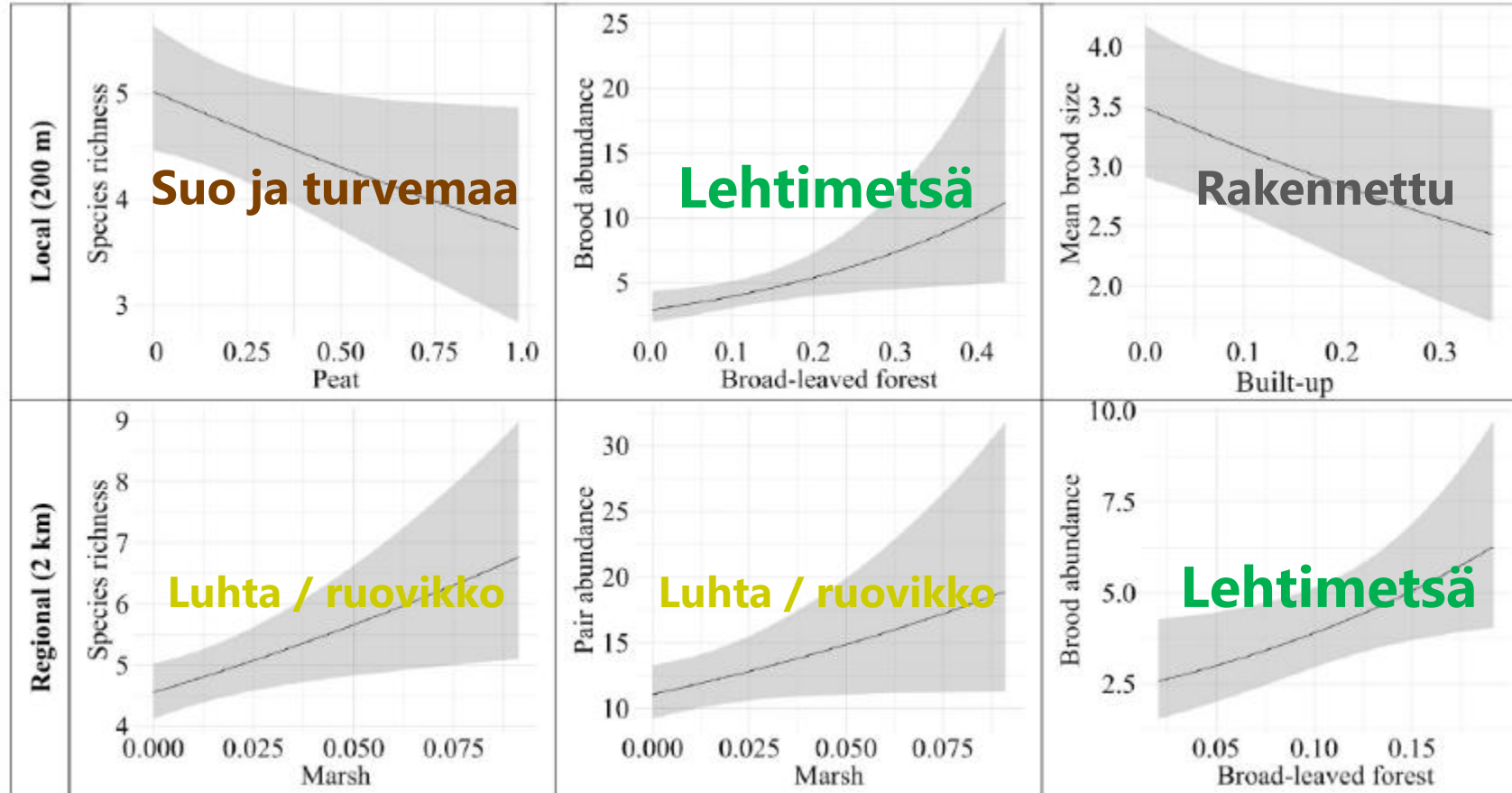

Fig. 3. Predicted significant association of landscape variables at the local (200 m) and regional (2 km) scale with the four bird metrics based on the best model coefficients (shaded areas indicate 95 % CI).

Fox, ym. (2025): Tavi viihtyy hyvin suokosteikoilla

Can water table restoration in drained peatlands contribute to improving the population status of Eurasian teal *Anas crecca*?

Anthony David Fox¹, Philippe Frankard², Andreas Lindén³,
Tuomas Seimola³, Robert Hughes^{4,5}, Meelis Leivits⁶

¹ Department of Ecoscience, Aarhus Universitet, Aarhus, Denmark

² Service Public de Wallonie, Direction de la Nature et de l'Eau, Robertville, Belgium

³ Natural Resources Institute Finland (Luke), Helsinki, Finland

⁴ Environmental Research Institute, University of the Highlands and Islands, Thurso, UK

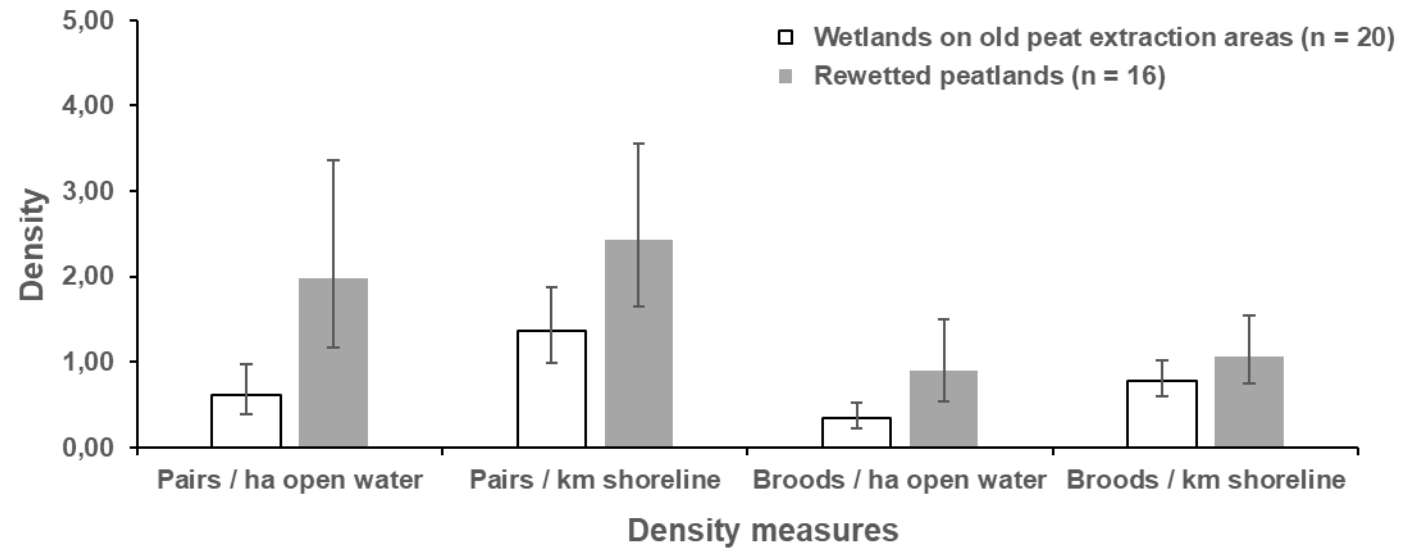
⁵ Centre for Conservation Science, Royal Society for the Protection of Birds (RSPB) Scotland, Inverness, UK

⁶ Estonian Environment Agency, Nigula Nature Centre, Reinu village, Estonia

Mires and Peat, Volume 32 (2025), Article 03, 18 pp., <http://www.mires-and-peat.net/>, ISSN 1819-754X
International Mire Conservation Group and International Peatland Society, DOI: 10.19189/001c.129782

Fox, ym. (2025): Tavi viihtyy hyvin suokosteikoilla

Lindén, ym. (2026): Linnut-vuosikirja 2025 (*painossa*)

Laji	a) Paritiheys per laskenta per ha (k.a.)					b) Poikueita per laskenta per ha (k.a.)					c) Poikasia per laskenta per ha (k.a.)				
	Pelto	Metsä	Suo	Lampi	Turve	Pelto	Metsä	Suo	Lampi	Turve	Pelto	Metsä	Suo	Lampi	Turve
Tavi	0,709	1,054	0,383	0,243	0,346	0,288	0,544	0,206	0,121	0,176	1,32	2,34	0,77	0,61	0,71
Sinisorsa	0,717	0,648	0,114	0,223	0,188	0,249	0,267	0,047	0,095	0,073	1,32	1,37	0,22	0,57	0,38
Telkkä	0,474	0,843	0,245	0,163	0,232	0,272	0,598	0,113	0,039	0,126	0,70	2,32	0,44	0,12	0,42
Haapana	0,264	0,242	0,008	0,109	0,074	0,085	0,114	0,009	0,039	0,037	0,33	0,47	0,06	0,19	0,17
Mustakurkku-uikku	0,082	0,169	0,033	0,000	0,023	0,039	0,114	0,000	0,000	0,006	0,06	0,23	0,00	0,00	0,01
Tukkasotka	0,039	0,058	0,065	0,030	0,053	0,007	0,024	0,019	0,003	0,006	0,03	0,11	0,09	0,01	0,03
Lapasorsa	0,090	0,027	0,000	0,006	0,018	0,014	0,015	0,000	0,003	0,005	0,08	0,11	0,00	0,01	0,01
Jouhisorsa	0,008	0,036	0,016	0,011	0,035	0,005	0,026	0,009	0,005	0,021	0,02	0,11	0,03	0,02	0,09
Heinätavi	0,013	0,002	0,000	0,011	0,006	0,000	0,000	0,000	0,003	0,004	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01
Harmaasorsa	0,023	0,006	0,000	0,000	0,000	0,005	0,000	0,000	0,000	0,000	0,02	0,00	0,00	0,00	0,00
Laulujoutsen	0,160	0,171	0,090	0,026	0,045	0,087	0,062	0,009	0,005	0,010	0,34	0,23	0,02	0,02	0,04
Nokikana	0,102	0,012	0,000	0,011	0,002	0,053	0,006	0,000	0,005	0,000	0,15	0,03	0,00	0,01	0,00

Paljonko tarvitaan kosteikkoja, jotta tilanne palautusi?

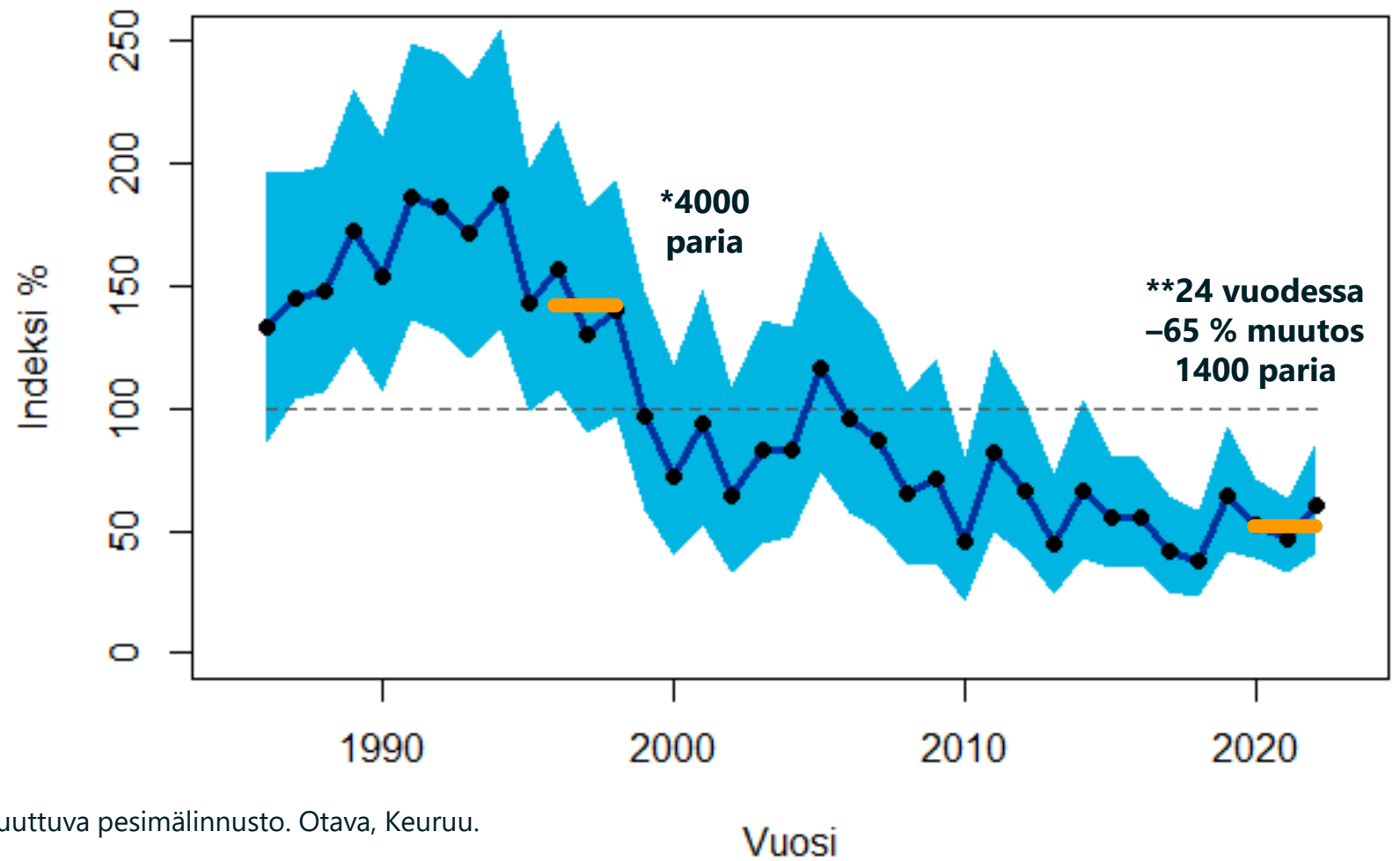
- **Naiivi ekstrapolaatio**

- Oletus: jos luomme sopivat elinympäristöt niin niihin tulee **uusia** pareja
- Kohtuullinen oletus pitkällä tähtäimellä, **jos** vähenemisen syynä on pesimäympäristöjen puute
- Todellisuudessa lajien väheneminen johtuu monesta muustakin tekijästä
- Populaatioiden kasvu voi kasvattaa lintujen tiheyttä kosteikoilla → vaadittava pinta-ala pienenee

Kuva: Andreas Lindén

* Väisänen, R. A., Lammi, E. & Koskimies, P. (1998): Muuttuva pesimälinnusto. Otava, Keuruu.

** Piha, M., Lindén, A., Lehikoinen, A. & Rajala, T. 2022. Vesilintuseurannan tulokset 2022. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 66/2022. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 19 s

Nykytilan säilyttävä ennallistamisala (km²)

Kukin ennallistamistyyppi tarkasteltu erikseen

Tulkinnasta

- Esiteltävät pinta-alat vastaavat yksilömäärältään vuodessa (2022 - 2023) menetettävää parimäärää nykyisellä trendillä
- Luvut koskevat tilannetta, jossa vain yhtä kosteikkoympäristön tyyppiä lisätään kerrallaan

Laji	Pelto	Metsä	Suo	Lampi, lahti, järvi	Turve-tuotanto-alue
Tavi	23	15	42	66	46
Telkkä	14	8	26	39	28
Haapana (VU)	31	34	1006	75	111
Mustakurkku-uikku (EN)	13	7	34	-	48
Tukkasotka (EN)	637	428	377	819	464
Lapasorsa	20	67	-	280	98
Nokikana (EN)	9	75	-	80	374
Jouhisorsa (VU)	401	89	198	301	93

Vuoden 1995 tason palauttava ennallistamisala (km²)

Kukin ennallistamistyyppi tarkasteltu erikseen

Laji	Pelto	Metsä	Suo	Lampi, lahti, järvi	Turve- tuotanto- alue
Tavi	691	465	1279	2021	1417
Telkkä	396	222	766	1150	809
Haapana (VU)	1263	1382	40930	3050	4525
Mustakurkku-uikku (EN)	657	320	1656	-	2343
Tukkasotka (EN)	33781	22716	20023	43478	24638
Lapasorsa	905	3043	-	12683	4428
Nokikana (EN)	408	3604	-	3863	17982
Jouhisorsa (VU)	18736	4145	9255	14067	4365

Työpaketti 3

(Tulokset ei vielä julkaistu;
typistetty tästä esityksen versiosta)

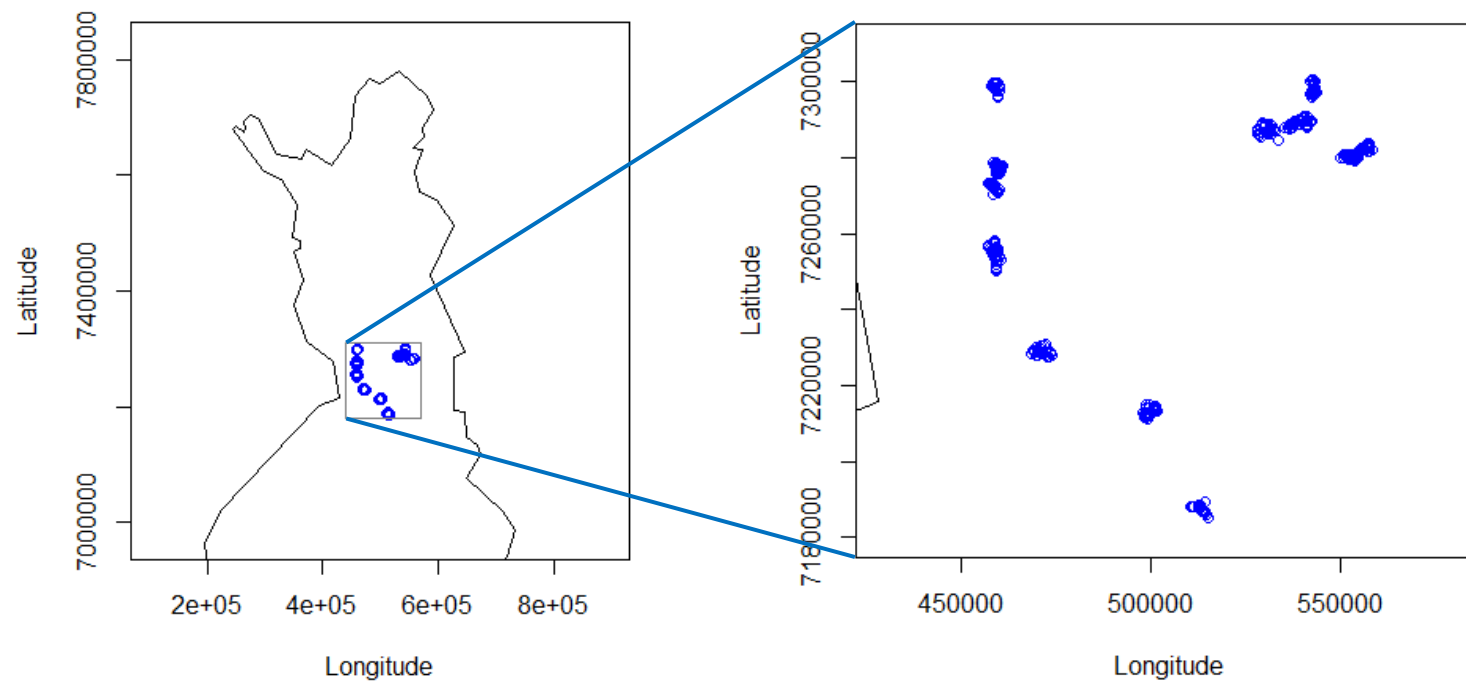
Kuva: Andreas Lindén

Tavoitteet ja tutkimuskysymykset

- Onko soiden ennallistamisesta ollut hyötyä riekkokannoille pidemmällä tähtäimellä?
  - Ennallistaminen keskimäärinvuonna 2010
  - Patoamista, ojien tukkimista ja puuston raivausta
- Miltä taantuvan riekon tilanne näyttää Pohjois-Pohjanmaan parhailta riekkosoilla?
  - Tiheydet luonnontilaisilla alueilla
  - Tiheydet ojitetuilla alueilla
  - Tiheydet ennallistetuilla alueilla

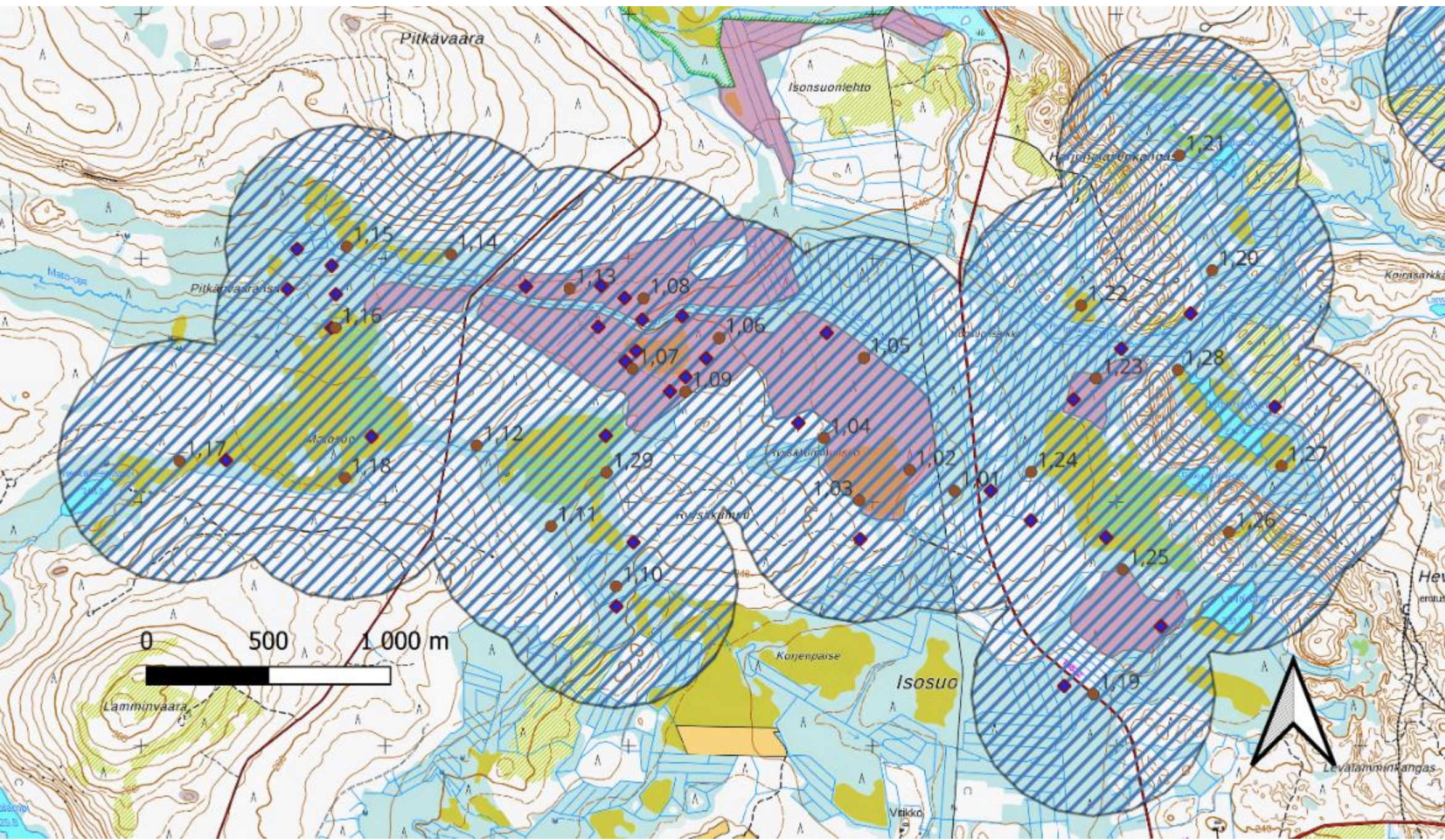
16 suokohdetta
317 laskentapistettä
Yht. 878
riekkohavaintoa
(k.a. 1,2 yks. /
kuuntelu)

Riekkolaskenta

- Laskenta tehtiin maalis–huhtikuussa 2021–2023, moottorikelkalla ja suksilla
- Yksi 5–6 minuutin käynti per piste
  - Aluksi lyhyt kuuntelu
  - 40 s äänitrappia + 60 s kuuntelua
  - Atrappi + kuuntelu yhteensä 3 kertaa
- Riekkojen vastausajakohta, arvioitu suunta ja etäisyys kirjataan; paikkatieto karttaan

Kiitos!

Maa- ja metsätalous-
ministeriö

